

Sygn. akt VIII U 1021/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Gliwicach

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 8 kwietnia 2016 r. **nr** (...) - 3/20

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. K. prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt: VIII U 1021/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu Z. K. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia

17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż nie uwzględnił zaświadczenia z dnia 18 marca 2016r., wystawionego przez (...) S.A. KWK (...), bowiem nie jest ono środkiem dowodowym potwierdzającym wysokość wynagrodzenia, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe. Nadto potwierdza ono dniówkową stawkę zaszeregowania przysługującego w latach 1962 – 1974, co jest zapisem zbyt ogólnikowym i nie pozwala na wyliczenie faktycznego wynagrodzenia otrzymywanego przez odwołującego w poszczególnych latach z tego okresu.

W odwołaniu, sprecyzowanym następnie w toku procesu, ubezpieczony sprecyzował, że ostatecznie odwołuje się wyłącznie od powyższej decyzji. Wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a. Wskazał, że już wcześniej, bo w roku 1987, ZUS wyliczył mu ilość dniówek roboczych w spornym okresie, co w jego ocenie pozwoli, w zestawieniu z podanymi przez kopalnię stawkami zaszeregowania dniówkowego, na odtworzenie faktycznego wynagrodzenia z tego okresu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał swe stanowisko podnosząc, że nie jest możliwe wyliczenie wysokości wynagrodzenia, przy braku danych odnośnie ilości przepracowanych dni.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. K. urodził się w dniu (...) Zaś prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 1 września 1986r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 12 miesięcy kalendarzowych, tj. z okresu od grudnia 1985 do listopada 1986, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 383,99% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono staż pracy w ilości 34 lata i 7 miesięcy okresów składkowych.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia z uwagi na doliczenie stażu pracy.

Następnie, na podstawie decyzji (...) Oddział w C. z dnia 25 listopada 2005r. ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej z dniem 1 listopada 2005r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę dotychczas pobieranego świadczenia tj. wynagrodzenie z 12 miesięcy kalendarzowych, tj. z okresu od grudnia 1985 do listopada 1986.

Uwzględniono staż pracy w ilości 42 lata i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 4 miesiące okresów nieskładkowych.

Po uzyskaniu prawa do pierwszego świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

W dniu 19 października 2015r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z dnia 5 marca 2015r., tj. na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył dokumenty potwierdzające jego zatrudnienie w latach 1955 – 1958; 1958 – 1960; 1960 – 1962; 1962 – 1987; 1989 – 1994; a także zaświadczenia Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1997 – 2003.

Decyzją z dnia 9 lutego 2016r. (...) Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 60,09 % i tym samym okazał się niższy od 250%.

W dniu 3 lutego 2016r. ubezpieczony przedłożył dodatkowo zaświadczenia Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1966 – 1969; 1976 – 1987 i 1989 – 1994.

Decyzją z dnia 17 lutego 2016r. (...) Oddział w C. ponownie odmówił ubezpieczonemu kolejnego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy o FUS. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 242,90 % i tym samym okazał się niższy od 250%.

Następnie w dniu 30 marca 2016r. Z. K. złożył kolejny wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a powołanej wyżej ustawy emerytalnej. Do wniosku tego dołączył zaświadczenie pracy z dnia 18 marca 2016r., wystawione przez (...) S.A. KWK (...), w treści którego potwierdzono, że pracował on w KWK (...) w okresie od 6 września 1962r. do 23 kwietnia 1965r. jako pracownik niewykwalifikowany pz., od 24 kwietnia 1965r. do 12 listopada 1967r. jako młodszy górnik pz., od 13 listopada 1967r. do 30 kwietnia 1987r. jak górnik pz. Potwierdzono również, że w powyższych okresach odwołujący nie korzystał z urlopu bezpłatnego i wychowawczego. Dalej zaznaczono, iż jego stawka osobistego zaszeregowania wynosiła:

- od 6 września 1962r. – 50 zł/dniówkę
- od 18 marca 1963r. – 56 zł/dniówkę
- od 1 sierpnia 1966r. – 60 zł/dniówkę
- od 13 listopada 1967r. – 106 zł/dniówkę
- od 1 lutego 1974r. – 136 zł/dniówkę

Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy w dniu 8 kwietnia 2016r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

W toku procesu odwołujący przedłożył dodatkowo zaświadczenie Rp – 7 potwierdzające jego zarobki za lata 1966 i 1976.

Sąd ustalił ponadto, że w aktach emerytalnych odwołującego (tom I k.6) znajduje się zaświadczenie z dnia 18 listopada 1986r., wystawione przez KWK (...), w treści którego potwierdzono przepracowanie przez niego 6.641 dniówek w wymiarze półtorakrotnym w okresie od 6 września 1962r. do 31 października 1986r..

W związku z istnieniem opisanej powyżej dokumentacji potwierdzającej ilość dniówek roboczych przepracowanych przez ubezpieczonego oraz przysługujących mu w tych okresach dziennych stawek zaszeregowania, Sąd zobowiązał organ rentowy do dokonania ponownej analizy akt w kontekście uprawnienia ubezpieczonego do ponownego ustalenia wysokości świadczenia na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej.

Na podstawie wyliczeń dokonanych przez ZUS (k.22-24), Sąd ustalił iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne Z. K. wynosi:

- za rok 1962 kwotę 5.000 zł,
- za rok 1963 kwotę 16.422 zł,
- za rok 1964 kwotę 16.800 zł,
- za rok 1965 kwotę 16.800 zł,
- za rok 1970 kwotę 31.800 zł,
- za rok 1971 kwotę 31.800 zł,
- za rok 1972 kwotę 31.800 zł,
- za rok 1973 kwotę 31.800 zł,
- za rok 1974 kwotę 40.050 zł,
- za rok 1975 kwotę 40.800 zł,

Z kolei wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, przypadających w części po przyznaniu pierwszej emerytury górniczej, tj. z lat: 1966 – 1969; 1971 – 1972; 1974 – 1986 i 2003 wynosi 250,01 %.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego i jego akt osobowych dołączonych do akt sprawy oraz niekwestionowanych przez strony wyliczeń organu rentowego (k. 22-24).

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z 12 miesięcy kalendarzowych, tj.

z okresu od grudnia 1985 do listopada 1986, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 383,99% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%. Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest uprawnienie odwołującego do ponownego ustalenia wysokości jego emerytury. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 30 marca 2016r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją, art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.), wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Na podstawie ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Ubezpieczony niewątpliwie pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach, kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Organ rentowy nie uwzględnił w wyliczeniach stanowiących podstawę wydania zaskarżonej decyzji zarobków za okres zatrudnienia w KWK (...) za lata 1962 – 1965 i 1970 – 1975, ze względu na nieprzedłożenie przez odwołującego dowodów dotyczących ilości przepracowanych dni, co pozwalałoby organowi rentowemu na wliczenie wynagrodzenia w kolejnych latach kalendarzowych.

Odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdująca się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Zdaniem Sądu zaświadczenie (...) S.A. KWK (...), z dnia 18 marca 2016r., skorygowane w dniu 8 kwietnia 2016r., stanowi wiarygodny dowód osiągnięcia przez ubezpieczonego wskazanych stawek osobistego zaszeregowania. Stawki te wynikają bowiem z oryginalnej karty pracy ubezpieczonego w KWK (...), znajdującej się w jego aktach osobowych. Także ilość dniówek przepracowanych przez ubezpieczonego w wymiarze półtorakrotnym została potwierdzona oryginalnym zaświadczeniem kopalni z dnia 18 listopada 1986r , złożonym do akt emerytalnych przy wniosku o emeryturę górniczą. Nie ma więc wątpliwości, że były podstawy do wyliczenia wwpw i organ rentowy przy zastosowaniu wskazanych danych wyliczył go na 250,01 %. Trzeba podkreślić , że jest to wskaźnik minimalny, bo w jego wyliczeniu nie uwzględniono pełnych zarobków skarżącego, obejmujących choćby deputat węglowy i dodatek z Karty Górnika, a jedynie stawki osobistego zaszeregowania.

Sąd zgodził się z ustaleniami organu rentowego, iż najbardziej optymalnym wariantem dla wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia są zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1966 – 1969; 1971 – 1972; 1974 – 1986 i 2003, gdzie wyliczony przez ZUS wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 250,01 %, był zatem wyższy od przyjętego przez ZUS w zaskarżonej decyzji.

W konsekwencji, Sąd w sentencji wyroku – na mocy (...) § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu Z. K. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 a ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(-) SSO Mariola Szmajduch